

enten, welke n, is heusch wat de ge- die daar nu eren. Er zijn eelingen van de argumen- oggen, zitten komen voor zal men dus t met vrucht het jongste udeeren met Schrift. Prof. l' der H. S. jze dan ook beschouwing.

— en erger —

op de vele en graf aan-

de mensch elfs niet meer dan gebeurt k. Men zegge as een onzer e betrekkelijk voor, alsof zij eroemde kun- deze tot haar vroege aan de

s dit gebrek en kring wel

„vroegdoop“ ikel van dr rdigheid der zegt er dit

Dr Van der a het kruit zal rdedigen. Het ordediger een

val tot heden motorisch he- stakke Room- naam van het oodig en zoo iverd.

ullen we ze t het hierbij van Freud. cho-analyse, prof. Obbink

ung der Psy- Religionsge- Verlagsgezell-

de Freudsche stgeschiedenis n. We vragen as de extra- d op dit ter- Maar nu het e eer geven, ekend op ver- et door Freud os, conrade, bruiken. En orie is door- onwaarschijn- e ook op dit ven zoekt. Is rzoek grondig h echter ook al niet weer- rs zullen de

ige prediking, ezwaar, dat at men zelf „Gron. Kb.“

v.v.: „Voorts, Heere en la heele wapen- rd 1 Samuel antwoord op d. Het thema wachten liet: einten waren: vel verstand;

gewezen, dat g des Heeren gte bijgebrach- lu, pantsier, t trad hij dan t voort, even- licht er ook raël en Saul

i, om te be- de krijg des t we, zoover gerepresen- m. Wel kwa-

men we met enkele huppelsprongen door de geschieden- is terecht hij... het Sanhedrin, dat Jezus von- niste, en dat in veler oog, zooals we weten, een soort praeformatie was van de Synode der Gere- formeerde kerken. Dat in een gemeente met een „bezwaarden“ predikant en dus met „bezwaarde“ leden, het Sanhedrin er bij gesleept werd, twee dagen vóór de Synode in Groningen zou vergaderen, leek mij niet lijn gevoeld, ook al wil men aan de jonkheid wel wat vergeven. Trouwens, ook dezen Zondag vlak voor de Synode werd voor haar niet geheden.

Bij het tweede punt werd David naar voren gebracht als de man, die het begreep. De krijg is des Heeren. Want David's wapenrusting?... Hij had geen wapenrusting! Zoo zei de spreker het.

Van zoo iets staat men toch te kijken. Had David geen wapenrusting? Meende hij soms, omdat hij in- zag, dat de krijg des Heeren is, dat hij het zonder wapenrusting kon doen? Heeft hij niet Sauls wapen- rusting aangepast, en geprobeerd, daarin te gaan?

En dat hij ze aflegde, was alleen omdat hij zich er niet in thuis gevoelde. Hij had geen wapenrusting? Maar we lezen toch in vs 40: „En hij nam zijnen staf in zijne hand, en hij koos zich vijf gladde steenen uit de beek, en leide ze in de herderstasch, die hij had, te weten in den zak, en zijn sling was in zijne hand, alzoo naderde hij tot den Filistijn“. Is soms deze uitrusting geen wapenrusting, zij het ook een andere dan van Goliath? Ofschoon David wist, dat de krijg des Heeren is, hij wachte toch niet met de armen over elkaar Goliath af? Al zweeg de spreker van David's sling en van de met extra zorg uit de beek gezocht steenen, Gods Woord spreekt er met nadruk van. Het volle Woord is hier niet gebracht.

Het derde gedeelte van de proek, waarin de gedachte ontwikkeld werd, dat we allen moeten ver- staan: „De krijg is des Heeren“, liep nu, omdat in het tweede de voorstelling niet juist was, ook niet goed. Onze proponent kwam tot de gemeente met de toepassing: lever maar in uw helm en pantsier, uw scheenharnas en schild. Want Jezus Christus heeft den strijd gestreden en de overwinning behaald, en maakt de zinnen met Zich tot meer dan overwinnaars.

Van des Christen's roeping om overeenkomstig het n.b. voorgesezen hoofdstuk Efeze 6, aan te doen de geheele wapenrusting Gods, het borstwapen der gerechtigheid, het schild des geloofs, den helm der zaligheid, het zwaard des Geestes, kregen we niet te hooren. David immers had ook geen wapenrusting! De prediking werd een opwekking tot lijdelijkheid, tot quietisme. Dezelfde gedachtenzang was er in terag te vinden, als bijv. in prof. Haitjema's en andere vertoogen tegen de Gereformeerden, aan wie zij zeer kwalijk nemen, dat ze zell handelend optreden tegen dwaalleer en dwaalleeraren, terwijl God het toch doen moet. Ziekundig mege het te verklaren zijn, dat menschen, die de Hervormde kerk hoog houden, zich in allerlei bochten wringen en de Schrift verwringen om eenigzins goed te praten den feitelijk ten hemel schreienden toestand, dat de zielen van duizenden en tienduizenden aan verderfelijke dwaalleer letterlijk gewaagd worden. Maar hoe kan iemand, die bij de Gereformeerde Kerken beroepbaar is, in eenzelfde gedachtenzang verward raken? De gave der onder- scheiding was hier toch wel wat erg zoek.

Om de — m.i. volkomen gerechtvaardigde — ver- klaring van zulk een zienswijze bij dezen prediker uit de leerstellingen van prof. Haitjema c.s., geef ik dit citaat zoo breed. Volledigheidshalve deel ik nog mee, dat ds Douma verklaart, dat de candidaat van certijds thans geheel anders denkt en,

volgens zijn eigen getuigenis van alle sympathie voor de nieuwe beweging radicaal genezen is. Het is hem blijkbaar als anderen ook, die in hun studietijd meer de caricatuur van de Gereformeerden dan de Gereformeerden zelf leerden kennen; die daarom in jeuglige bezieling „reformatie“ eersten eisch voor onze kerken achtten, en dachten bij het gerucht van den Overtoom: daar gaat wat groots gebeuren; maar ontuchtard werden door het feit, dat de kracht der argumenten van de nieuwe groep omgekeerd even- redig is met de sterkte van hun geroep.

Maar de andere, speciaal niet-theologische stu- denten....?

Ds Tom over ds Buskes' beschouwing over het kerkelijk conflict.

Over de ook in deze rubriek ter sprake gekomen artikelen van ds Buskes over „den achtergrond van het kerkelijk conflict“ (waarmee hij het „con- flict zelf op den achtergrond“ dringt), zegt ds Tom in „Geref. Kb. v. Hilversum“:

En dan ga voorop, — en dit is wel een ernstig bezwaar, dat we tegen deze brochure hebben, — dat ds Buskes over de zaak zelve, waarom het in de Asser Synode ging, niet spreekt, maar allerlei dingen er bij te pas brengt, die met Assen niets te maken hebben.

En dit nu kan niet worden toegestaan. Van de hoofzaak mag, door allerlei vermeende bijraken, niet worden afgeleid.

Al zou ds B. mogen aanvderen, dat wat hij geeft, „gedachten over den geestelijken achtergrond“ zijn, en er op wijzen, dat hij in zijn laatste artikel ook over de besluiten van Assen spreekt, toch wordt de zaak zelve, waarom het ging, door hem niet in het licht gesteld.

Dat ik niet zonder reden spreek van een op den achtergrond dringen door ds Buskes van het ac- tuele conflict zelf, blijkt wel uit deze passage van genoemd artikel:

Hij zal zich zeer wel herinneren de langdurige samenspreking, die Deputaten op 28 April 1923 in de vergadering der classis Alkmaar met hem hadden.

Een schrijven was van hem ter tafel, dat hij zich met de uitspraken en besluiten van de Synode niet kon conformeren. Van de ernstige beschuldigingen,

dear hem in dat schrijven ingebracht, werd bij die samenspreking het ongemotiveerde zoo duidelijk aan- gewezen, dat hij de eene na de andere prijsgeven moest, en er ten slotte toe kwam zijn geheele schrij- ven terag te nemen, waarbij hij de bekentenis deed, dat dit stuk ook niet door hem zelf was opgesteld, maar door een ander hem in de pen was gegeven.

Bij de verdere samenspreking gaf hij echter ook zijn beschouwing over Genesis 1 tot 11; zoodat hij dus maar niet bleef bij Gen. 2 en 3, waarover in Assen meer bijzonder gehandeld was, maar dit uithreidde tot de geheele „oergeschiedenis“, gelijk hij ze zelf noemde, waarvan we in Gen. 1—11 lezen. En daarbij bleek zeer duidelijk, dat zijn beschouwing alermast in overeenstemming was met onze Gereformeerde belijdenis in zake de Heilige Schrift.

Op verzoek beloofde hij toen zijn gedachten nader te zullen uiteenzetten, doch door zijn aannemen van het beroep naar Amsterdam Zuid is daar niets van ge- komen.

Wel is dit zeker te betreuren, wijl dan ieder over zijn standpunt ten opzichte van de Heilige Schrift zou kunnen oordeelen.

Laat hij met zijn beschouwing over Gen. 1—11 eerst eens voor het voetlicht komen.

In plaats daarvan riep ds Buskes: Assen is niet klaar! Hetgeen „Assen“ wel wil gelooven. Klare menschen komen nooit klaar; en weten het. Maar hun niet-klaar-komen is hun géén argument voor een vluchten in de onklarheid, ge- lijk hen zeer opmerkelijk en psychologisch volko- men begripelijk beroep van ds Buskes' kring op een legendarischen Karl Barth doet zien. Daar wordt het: een niet klaar willen komen. Bij „Assen“: een nooit klaar kunnen komen.

Over het piëtisme.

Ik elteerde reeds het verslag, dat dr J. Riemens in de „Leidsche Herv. Kb.“ geeft van de lezing, die ds Wagenaar te Leiden hield over het piëtisme. Nog één aanhaling uit dat verslag moge volgen:

Het piëtisme heeft noch de opvatting van Luther, noch die van Calvijn, „De wereld blinkt, en klinkt, en stinkt“, zegt Lodensteijn. Hier geeft men het geheel der menschheid prijs, en ziet op de behoudenis van eenige uitverkorenen, en rafelt de bijzonderheden van de bekeering der enkelingen uit. Hadten onze vaderen Calvijn niet gehad, nimmer hadden zij de kracht bezeten, om stoer en sterk als natie te staan tegen- over Spanje en Rome. Het piëtisme is afkomstig uit Duitschland. Daar bestreed het de Lutherische doode orthodoxie, maar wemelde dan ook zelf van ketterijen. Het bracht groote mannen voort, gevoels- menschen, het kweekte ook zendingstheorie (Arndt, Spener). Hier te lande nam het weer een andere tint aan.

Beweerde zelfwaardering.

Charivarius geeft in „De Groene Amsterdammer“ Vaderlandsche geschiedenis op rijn. Van Prins Wil- lem I, den „vader des vaderlands“, lezen we:

Hij was de knapste man, Reeds van nature schrander, Had hij van Karel les ontvangen als geen ander. Hij was de vlotste man. En zijn hemelrijkheid Kwam nooit met d'eischen van zijn hoogen rang in {strijd.

Hij was de gulste man, In zijn voornamewoning Ontving hij, voor zijn geld, de gasten van den koning. Hij was de netste man. Hij keek wel naar de vrouw, Maar had een goed begrip van eer en huwelijkstrouw. Hij was de gaafste man. Hoewel hij hield van luiven, Was hij gezond en sterk, en stevig in de klauven. Hij was de schoonste man. Een gunstig aangezicht le voor den diplomaat van geen gering gewicht. Hij was de slimste man. En veilig kan men zeggen, Dat tegen hem alleen Gravelle 't af moest leggen. Hij was de beste man. Een reine, vrome vrouw Had hem geleid in deugd, met teedere moedertrouw. Hem en zijn broers, Gravin van Stolberg, Juliane.

De peet van Wilhelmina's eende onderdane. De Prins was, naar men ziet, de aangewezen man. Hij was er van vervuld. Hij sloep er's nachts niet van.

Nog eens: „wroeten“.

Ik gaf voor 2 weken een bestrjding van wat docent v. d. Schuit schreef over de classis Win- schoten en stelde een mogelijkheid van verklaring van het daar gevallen besluit, waarmee de docent m.i. had moeten reeknen, wijl ze in de pers reeds lang genoemd werd. Thans ontvang ik van een predikant uit de classis W., die van nabij het geval kent, bericht, dat mijn „voorstelling van de zaak precies klopt met de werkelijkheid“, en dat mijn voorbeeld „precies klopt met de situatie“.

Eens opletten, of docent v. d. Schuit zich ook verplicht rekent tot een nader woord — om der waarheid wil. Een lezer, die mij schreef over dit geval (en dien ik dank voor zijn vriendelijken en juist bericht) heb ik hiermee tegelijk beantwoord.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Audijk: H. Suen te Den Helder en H. Th. van Munster te Lollum.

Kampen (vac. J. J. Westerbeek v. Eerten): P. Diddens te Rijswijk (Z.H.) en J. G. Postrina te Scherpeningen.

Sappemeer: J. Aitema te Stadskanaal-Pekelderweg en Dr H. W. van der Vaart Smit te Zuid-Bejerland.

Beroepen te:

Anna Jacobapolder: G. Mulder, cand. te Groningen. Breda: H. W. H. v. Andel te St. Pancras. Heinkenszand en Blokzijl: E. Nawijn, cand. te Kampen.

Wanswerd: P. v. d. Sluis te Onstwedda.

Wolvega: J. Aitema te Stadskanaal-Pekelderweg.

Aangenomen naar:

Delft (vac. K. Schilder): W. H. Gipsen W.H. te Hazerswoude.

Nijkerk (vac. H. Ph. Ingwersen): S. van Dijk te Nieuwer- oord (Dr).

Slikkerveer: G. Mulder, cand. te Groningen.

Zetten-Elst: U. Ubbens te Roodeschool.

Bedankt voor:

Rotterdam-Kralingen (vac. J. L. v. d. Wolf): H. v. d. Zee te Amsterdam-West.

Intriede te:

Doorn: J. W. Esselink, Tekst 1 Cor. 3:21—23.

Nieuworp (Z.): E. Beukema, Tekst Joh. 19:25.

Opende (Gr.): A. Adema, cand. Tekst Efeze 6:19.

Rammond: ca.: F. de Vries, cand. Tekst Joh. 3:29 en 30.

Afscheid van:

Rotterdam-Kralingen: J. L. v. d. Wolf, Tekst Lukas 14:22.

De H. Brouwer

De H. Brouwer, Geref. pred. te Zullichem, kan wgens ziekte vooroerst voor zijn Gemeente niet optreden en zijn ambtsbeigheden waarnemen.

De H. A. Wiersinga.

Het adres van De H. A. Wiersinga, die uit Medan (Suma- tra) repatrieert en 13 Mei a.s. hier te lande verwacht wordt, zal, naar de „Stand.“ meldt, voorloopig zijn: Geref. pastorie, Weesp.

Candidaten tot den H. Dienst.

De heer J. Weggemans, Theol. cand. te Amsterdam is voornemens zijn studien voorloopig nog voort te zetten en zal daarom een n.v. beroep in de Geref. Kerken nog niet in overweging kunnen nemen.

Gestaakte Godsdienstoeeningen.

Te Vaals (L.), waar vanwege de Geref. Kerk te Heerlen een jaar lang godsdienstoeeningen zijn gehouden, worden deze gestaakt. Er was gebrek aan belangstelling en gemis van een geschikte vergaderplaats.

Synodale vergaderingen.

De Particuliere Synoden der Geref. Kerken van Friesland-Noord en van Friesland-Zuid worden gehouden op Woensdag 6 Juni a.s. resp. te Leeuwarden en te Sneek.

De Particuliere Synode der Geref. Kerken in Noord-Brabant en Limburg wordt dit jaar Woensdag 6 Juni a.s. te Breda gehouden.

„Filippus“.

De Algemeene Vergadering van het Geref. Traktatenoot- schap „Filippus“ zal d.v. gehouden worden te Utrecht op Dinsdag 22 Mei a.s.

„GEREF. KERKEN IN HEBSTELD VERBAND“

Aangenomen naar:

Rotterdam (2e beroep): E. L. Smelik te Tienhoven.

Bedankt voor:

Grecht: E. L. Smelik te Tienhoven.

Intriede te:

Baarn: C. Vermaat, Tekst Col. 1:29 en 29.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Harderwijk: P. de Smit te Baakop en C. S. v. d. Ven te Arnhem.

Delft: J. de Bruijn te Vlaardingen en J. Tolma te Zaamslag.

Beroepen te:

Buxum: P. de Groot te Rotterdam.

Steenwijk: W. Hendriksen te Eds (G.).

Bedankt voor:

Dordrecht: Joh. Jansen te Leiden.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Ridderkerk: J. D. Barth te Bodegraven en A. de Blois te Dirksland.

Bedankt voor:

Charlois (R'dam): M. Hofman te Krabbendijke.

Leiden: J. Overduin te Weekendam.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Den Ham (G.): S. Govers Jr. te Oldebroek.

Oostzaan: W. v. Dooren te Nieuwveen.

Opheusden: G. Alers te Nw-Lekkerland.

Rossum: J. B. Neelenbos te Heinkenszand.

Sneek: B. D. Vos te Rottervalle.

St. Annapland: P. Kroijt te Oudemijndam.

Workendam: J. J. Kloots te Zwammerdam.

Aangenomen naar:

Bossum (Fr.): L. de Baan te Garmerwolde.

Den Helder: F. W. J. v. d. Poel te Tiel.

Charlois (R'dam): J. C. H. Romijn te Workum.

Maasland: A. Kardolus te Summeer.

Noordboez (Weesin): H. Klum te Angeren.

Wedde: K. Onneske te Amsterdam.

Bedankt voor:

Akkrum: H. W. M. Hupkes Jr. te Zwaagwestmunde.

Eeter: N. C. Bakker te Benachop.

Heerden: R. Steenbeek te Wapenveld.

Ouddorp: J. C. Wolkers te Onstwedde.

Ridderkerk: G. J. Koolhaas te Oud-Bejerland.

Intriede te:

Surhuizen: A. Steenbeek, Tekst Matth. 5:13.

Afscheid van:

Middelhamis: A. M. den Ouden, Tekst 2 Cor. 13:13.

Overleden:

W. H. v. Heeren, pred. te Nijkerkerveen (G.), 64 jaar.

De vereen. voor Chr. Paedagogiek houdt haar jaarver- gadering op Dinsdag 10 April, des avonds 7 uur, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, Mariaplaats, Utrecht.

De agenda luidt als volgt:

1. Opening en mededeelingen.
2. Notulen en Jaarverslag.
3. Verslag van den Penningmeester.
4. Bestuursverklaring. Aan de beurt van afsteding is de heer A. Janse te Biggertke.
5. Inleiding van Dr J. Waterink. Onderwerp: „Opvoeding en Schoonheidszin“.
6. Discussie.
7. Rondvraag en sluiting.